T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/117
KARAR NO : 2024/19
KARAR TR : 08/01/2024

ÖZET: Adli yargı yerinde açılan davanın öncesinde idari yargı yerince aynı konuda verilmiş kesin veya kesinleşmiş bir görevsizlik kararının bulunmadığı anlaşıldığından, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen koşulların oluşmaması nedeniyle, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan BAŞVURUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ş.Ö adına vasisi F.Ö
Davalı
İdari Yargıda : Adalet Bakanlığı
Adli Yargıda : Hazine ve Maliye Bakanlığı
Vekili : Av. Z.L.B

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı adına vasisi F.Ö, silahlı terör örgütüne üye olma suçundan Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunan davacının 27/07/2016 tarihinde Aksaray Sulh Ceza Hakimliğince tutuklanarak Kırşehir E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gönderildiğini, 15/01/2017 tarihinde herhangi bir disiplin cezası ya da talebi bulunmamasına rağmen ikametine ve davanın görüldüğü ile yaklaşık 1.000 km uzaklıktaki Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini, gerçekleştirilen bu naklin hukuka aykırı olduğunu, gerçekleştirilen bu hukuka aykırı işlem nedeniyle maddi ve manevi zarara uğradığını, 15/01/2017 tarihinde şu anda bulunduğu Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildikten sonra 17/01/2017 tarihinde hiçbir bilgilendirme yapılmadan tek kişilik hücreye alındığını, yaklaşık iki yıl tekli odada tutulduğunu, bu süreçte normal koğuşa geçmek için defalarca dilekçe ile idareye, mahkemeye, savcılığa ve bakanlığa başvurmasına rağmen sonuç alamadığını, 06/11/2018 tarihinde yine herhangi bir bilgilendirme yapılmadan normal koğuşa alındığını, aylarca tek başına kalmasından dolayı psikolojik sorunlar yaşadığını, spor hakkından mahrum bırakıldığını, açık ve kapalı görüşler ile telefon görüşmeleri haklarının gereği gibi kullandırılmadığını, avukatı ile yaptığı görüşmede memurun yanında bulunmasından dolayı savunma hakkının kısıtlandığını, kendisine hiçbir şekilde eğitim hakkı tanınmadığını ve açılan kurslara katılma hakkı verilmediğini beyan ederek; Adalet Bakanlığına bu konularla ilgili olarak yaptığı 13/01/2020 tarihli maddi ve manevi tazminat talepli başvurunun reddine ilişkin 13/02/2020 tarih ve E.323/27571 sayılı işlemin iptaline ve uğradığı hak kayıpları ile yaşadığı mağduriyetlerden oluşan maddi ve manevi zararlarının giderilmesi amacıyla fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere şimdilik 1.000 TL maddi ve 500.000 TL manevi tazminatın ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 13. İdare Mahkemesi 27/04/2021 tarih ve E.2021/765, K.2021/767 sayılı kararı**ile, davacının *"eğitim, spor, haftalık telefon görüşmesi, aylık açık görüş, vb" haklardan yararlandırılmadığından bahisle maddi ve manevi tazminat ödenmesi isteminden kaynaklanan dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu"* gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, kararın istinaf edilmesi üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi 28/12/2021 tarih, E.2021/3462, K.2021/5029 sayılı kararı ile hükmün onanmasına karar vermiş, davacının bu kararı 17/02/2022 tarihinde temyiz etmesi üzerine 07/04/2022 tarihinde dosya temyiz incelemesi için Danıştay'a gönderilmiş olup, halen Danıştay 10. Dairenin E.2022/2547 sayılı dosyasında esastan havale için beklemekte olup Mahkememizce UYAP üzerinden yapılan kontrolde de görevsizlik kararının kesinleşmediği teyit edilmiştir.

3. Davacı, idari yargıda verilen görevsizlik kararı kesinleşmeden aynı istemle adli yargı yerinde hasım göstermeden maddi ve manevi tazminat talebiyle dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Tekirdağ 1. İnfaz Hakimliği 19/10/2021 tarih ve E.2021/2147, K.2021/3144 sayılı kararı ile, konunun 4675 sayılı Kanunda belirtilen İnfaz Hakimliğinin görevleri dışında kaldığı gerekçesiyle dilekçenin reddine, başvurucunun tazminat talebi hakkında Ağır Ceza Mahkemelerine başvurması hususunda muhtariyetine karar vermiş; talep üzerine dosya Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiştir.

5. Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesi 25/04/2022 tarih ve E.2022/271, K.2022/289 sayılı kararı ile, davanın esastan reddine karar vermiş, kararın istinaf edilmesi üzerine, Konya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 28/09/2022 tarih ve E.2022/1011, K.2022/1141 sayılı kararı ile, görevsizlik kararı verilerek dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesi gerektiği halde davanın esasına girilerek red kararı verilmesi nedeniyle hükmün bozulmasına kesin olmak üzere karar vermiştir.

6. **Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesi 11/11/2022 tarih ve E.2022/573, K.2022/569 sayılı kararı** ile, idarenin iş ve eylemlerinden doğan ağır hizmet kusurundan kaynaklı davalarda yargılama yapma görevinin idare mahkemelerine ait olduğu gerekçesiyle, mahkemenin yargı yolu bakımından görevsizliğine ve 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"5271 sayılı CMK'nın 141. maddesinde "Suç Soruşturması Ve Kovuşturması Sırasında" gerçekleşen koruma tedbirlerindeki hukuka aykırılıklar yönünden bu kanun hükümlerine göre tazminat istenebileceği ve madde metninde bu aykırılıkların tahdidi olarak sıralandığı, davacının dava dilekçesinde, hakkında yürütülen bir suç soruşturma ve kovuşturması sırasında gerçekleşen koruma tedbirlerindeki hukuka aykırılıklar yönünden bir tazminat isteminin bulunmadığı, dava dilekçesinde iddia edilen hukuka aykırılıklar nedeniyle meydana gelen zararın İdari Yargı görev alanında kaldığı ve bu mahkemeler önünde tazminat isteminde bulunulabileceği anlaşılmaktadır.*
>
> *Açıklanan nedenlerle davacının tazminat talebi ile ilgili olarak ancak idare hukukunun genel esasları çerçevesinde İdari Yargıda tazminat davasının görülebileceği, bu nedenle görevsizlik kararı verilerek, aynı konuda Ankara 13. İdare Mahkemesinin Esas No: 2021/765, Karar No: 2021/767 sayılı davanın görev yönünden reddine karar verildiği ve yapılan istinaf sonucu Ankara Bölge İdare Mahkemesince istinaf talebinin reddi ile Ankara 13. İdare mahkemesinin kararının kesinleştiği de gözetilerek, görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi ile sonucuna göre bir karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle aşağıdaki hüküm kurulmuştur."*

III. İLGİLİ HUKUK

7. Uyuşmazlık Mahkemesinin görev ve yetkileri, Anayasa'nın 158. maddesi ile 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde açıkça gösterilmiş, Mahkeme adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili kılınmıştır.

8. 2247 sayılı Kanun'un *"Mahkemenin görevi"* başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

> *"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."*

9. 2247 sayılı Kanun'un *"Yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

> *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerinekendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davadagörevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*
>
> *Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."*

10. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

> *"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/01/2024 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği

yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra,gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dosyanın incelenmesinden, silahlı terör örgütüne üye olma suçundan Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunan davacı tarafından uğradığı hak kayıpları ile yaşadığı mağduriyetlerden oluşan maddi ve manevi zararlarının ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde açılan davada idare mahkemesince görevsizlik kararı verildiği, istinaf yoluna başvurulması üzerine Bölge İdare Mahkemesinin, temyiz yolu açık olarak kararı onadığı, Mahkememizce yapılan araştırmada, bu karara karşı temyiz isteminde bulunulduğu, bu karara karşı karar kesinleşmeksizin davacı tarafından aynı istemle adli yargı yerinde de dava açıldığı ve ardından adli yargı yerince dava dosyalarının 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği anlaşılmıştır.

13. Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilmesi için, idari yargı yerince aynı konuda verilmiş kesin veya kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunması gerektiği açıktır. Oysa olayda, idari yargı yerince davacı hakkında aynı konuya ilişkin olarak verilmiş bir görevsizlik kararı bulunduğu halde bu kararın kesinleşmediği, böylece ortada Kanunda öngörülen biçimde, adli yargı yerinde açılan davanın öncesinde, idari yargı yerince aynı konuda verilmiş kesin veya kesinleşmiş bir görevsizlik kararının bulunmadığı görülmektedir.

14. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurulduğunda, Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesince yapılan başvurunun öncesinde idari yargı yerince aynı konuda verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmadığı anlaşıldığından, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen koşulları taşımayan Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 11/11/2022 tarih ve E.2022/573, K.2022/569 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen koşulları taşımayan Aksaray 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 11/11/2022 tarih ve E.2022/573, K.2022/569 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

08/01/2024 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN